

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ordføreren for forslagsstillerne (Tange) (FP):

Det var med glæde, jeg af betænkningen konstaterede, at ingen partier havde stillet ændringsforslag, hvilket jeg tog som udtryk for, at det var et godt og rigtigt lovforslag, der ikke skader ophavsretsindehaverne, men alene hjælper de mange søfolk, således at de om 14 dage på ny kunne begynde at se og høre båndudsendelser fra dansk radio og tv. Det var derfor med beklagelse, jeg konstaterede, at intet parti kan gå positivt ind for lovforslaget. For mig at se kan dette alene skyldes, at det drejer sig om et lovforslag fremsat af fremskridtspartiet, hvorfor man rent principielt er imod, eller også skyldes det, at ingen har gidet sætte sig ind i forslaget.

Jeg vil tilråde det høje tings medlemmer at sætte sig godt ind i lovforslaget, idet fremskridtspartiet på møder ude omkring i landet vil drage omsorg for, at hvert enkelt medlem får lejlighed til at forklare befolkningen, hvorfor man ikke kan gå ind for lovforslaget og være med til at hjælpe vore søfolk, der arbejder langt fra Danmark, med at se udsendelser fra Danmarks radio og fjernsyn.

Jeg tror ikke, befolkningen er tilfreds med søforklaringer om, at regeringen nu har arbejdet med problemerne i 3 år, og at man forventer et lovforslag om en ordning, som kulturministeren har bebudet, hvorefter redierne ikke skal betale, idet der for skatteydermidler skal opbygges en ny organisation, der for millionbeløb skal tage sig af båndoptagelserne og båndenes distribuering. Vi ved alle, hvad det vil komme til at koste, og hvor bureaukratisk det vil blive, når det er staten, der skal tage sig af sagerne.

Jeg vil gerne præcisere, at der ikke i lovforslaget er tale om at konfiskere noget som helst, der tilhører ophavsretsindehaverne, idet vi alene ønsker, at de honorarer, der udbetales af Danmarks radio og fjernsyn for udsendelser, inkludrer, at udsendelserne vises for søfolk gennem båndudsendelser.

Det vil for os at se være fuldstændig vanvittigt, at man ved hver eneste udsendelse skal forhandle med ophavsretsindehaverne om,

hvor meget de skal have, såfremt udsendelsen ønskes vist for vore søfolk, navnlig da alle er enige om, at det alene drejer sig om symbolske beløb for disse udsendelser til søfolk. Det drejer sig kun om ca. 7.000–8.000 mennesker, hvoraf de fleste i forvejen betaler licens for radio og fjernsyn, som de har herhjemme i deres hjem i Danmark.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Formanden:

Efter henstilling skal jeg lade punkt 4 udgå af dagsordenen.

Man gik derefter til:

Første behandling af forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Midlertidig ophevelse af afgiften for danske varer) [af Knud Jespersen m. fl.].

(Lovforslag nr. L 140. Fremsat 3/12 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Om det lovforslag, som vi her har til første behandling, må jeg straks sige, at det kan ikke få min støtte. Jeg er klar over den gode hensigt – at bidrage til at stimulere den indenlandske beskæftigelse – der ligger bag fremsættelsen, men jeg må tilstå, at det ikke står mig særlig klart, at en sådan effekt opnås med det foreliggende forslag. Det kan jo skyldes, at det ikke er særlig klart i forslaget, hvordan den foreslåede ændring skal forstås.

Der er dog én ting, der står helt klart, og det er, at en sådan ændring ville indebære et brud med en række internationale forpligtigelser. Jeg behøver her ikke engang at nævne EF, fordi allerede aftaler, som Danmark har indgået efter forhandlingerne i GATT, vil forhindre

[Ministeren for skatter og afgifter.]

dre os i at pålægge andre medlemsstaters varer interne afgifter, som er højere end de afgifter, der direkte eller indirekte pålægges lignende indenlandske varer.

Der melder sig en række tvivlsspørgsmål, når man ser på lovforslaget. Jeg vil gerne understrege, at det er ikke den tekniske udformning, jeg tænker på, det er selve substansen i forslaget. Efter momsloven er der jo fradragsret for afgiften af alle indkøb, også af importerede varer, og spørgsmålet melder sig, om forslaget indebærer, at importøren skal svare afgift ved indførselen for senere efter momsens system at kunne trække afgiften fra. Hvis dette er tilfældet, er der tale om en slags deponeringsordning, hvorefter importøren i et vist tidsrum skal have 15 pct. af importværdien bundet i statskassen. Eller er det meningen, at importøren har fradragsret for importmomsen, men pligt til at svare moms af den efterfølgende indenlandske omsætning af de indførte varer? I begge tilfælde er der tale om en klar diskrimination af udenlandske varer.

Dertil kommer, at jeg må have mine tvivl om, hvorvidt forslagsstillerne overhovedet har tænkt igennem, hvordan en sådan ordning egentlig skulle praktiseres af de momspligtige virksomheder. Hvornår er der f. eks. tale om en indført vare? Kan man se det på den, når købmanden eller brugsen ved sit salg skal afgøre, om der skal moms på eller ej? Og hvad skal der ske med varer, der for en dels vedkommende er fremstillet her i landet og for en dels vedkommende består af udenlandske komponenter?

Jeg skal ikke fortsætte rækken af spørgsmål, man kunne rejse, men gentage, at jeg ikke kan støtte det foreliggende forslag.

Camre (S):

Hensigten med dette forslag, at forbedre beskæftigelsen her i landet, er lige så smuk, som midlet er naivt. Man vil foretage den enkle handling, at man vil indskrænke momsens til kun at være gældende for de udenlandske varer, og rent umiddelbart så ser det jo godt ud: så bliver de danske varer billigere, og man vil købe nogle flere af dem. Man regner ud, at det giver en beskæftigelsesvirkning, idet der i første omgang kommer 36.000 mennesker mere i beskæftigelse. Man finder også ud af, at importvarerne erstattes af køb af indenlandske varer, og man når derved frem til, at der bliver

en betalingsbalanceforbedring på 2½ mia kr., og man får yderligere en beskæftigelsesvirkning frem på 12.500 mennesker.

Man glemmer totalt, hvordan denne virkning af en sænket moms på de danske varer vil påvirke det indenlandske prisniveau. Det er klart, man ikke kan forvente, at priserne faktisk falder i den størrelsesorden, der her er tale om. Firmaerne og detailhandelsleddet kan stikke momssænkningen i egen lomme, og det betyder, at man får en stigning i det indenlandske produktionsprisniveau, som forringer vores konkurrenceevne. Man glemmer også fuldstændig importvirkningen af merforbruget, og man glemmer at redegøre for importandelen i den danske produktion. Det er jo ikke således, at der er ret mange varer i dette land, som kan produceres uden en import udefra.

Det er et forslag, som jeg må anbefale DKP at overlade til skattenægterpartierne på den anden fløj; det klæder ikke DKPs politik.

Virkingen af forslaget vil ikke være, som den er beskrevet i bemærkningerne. Der vil tværtimod være tale om en negativ virkning på betalingsbalancen, og de virkninger på beskæftigelsen, som selvfølgelig vil opstå i den første runde, vil blive opslugt på lidt længere sigt og vil blive til direkte fald i beskæftigelsen på grund af den forringede konkurrenceevne.

Jeg må på det bestemteste afvise forslaget.

Brixtofte (V):

Da hr. Knud Jespersen sidder i intens spænding, vil jeg straks udløse spændingen ved at meddele, at venstre går imod forslaget. Jeg vidste, alt andet ville skuffe hr. Knud Jespersen.

Vi går imod forslaget, fordi venstre er af den opfattelse, at handel, mest mulig handel giver mest mulig velstand. Hvis venstre medvirker til at gennemføre det lovforslag i Danmark, vil vores konkurrenter gøre det modsatte osv. Det giver mindre handel og dermed mindre velstand.

Men til allersidst vil jeg notere, at Danmarks kommunistiske parti med dette lovforslag har erkendt, at danske virksomheder har svært ved at konkurrere med udenlandske virksomheder, fordi vores omkostningsniveau er for højt. Jeg håber, det får indflydelse på den holdning, de danske kommunister har til overenskomstforhandlinger og til de omkostningsproblemer, der deraf følger.

Dohrmann (FP):

Der er så få ting at glæde sig over herinde i folketinget, men man må sige, det er prisværdigt, at de to foregående ordførere allerede har afvist dette forslag. Jeg vil gerne advare mod en tankegang som den, kommunisterne her har. Hvis der er et land, der ikke kan tåle at begynde at bryde internationale aftaler, begynde at føre priskrig, begynde at favorisere egne varer o.lign., så er det Danmark.

Vi afviser også forslaget.

Gudme (RV):

Både skatte- og afgiftsministeren og tidligere ordførere har jo sat et spørgsmålstegn ved den nationaløkonomiske værdi, som dette tilsyneladende columbusæg skulle have, og det synes jeg også der er god grund til at gøre.

Jeg for mit vedkommende vil gerne tilføje den iagttagelse, om det mon er særlig klogt for et af de lande i verden, der er allermost afhængige af udlandshandel, at gå ind i den åbenbare krig med sin omverden, som det vil være, i det øjeblik man foretager en forskelsbehandling imellem dansk forarbejdede og indførte varer. Jeg tror faktisk, at Danmark er for svagt til at kunne stå en sådan handelskrig igennem.

Der er også et par andre hindringer, som sikkert ikke tæller meget for hr. Knud Jespersen, men som altså hæmmer nogle af os andre noget. Der er så forskelligartede størrelser som et augustforlig, der er en ikke uvæsentlig hindring, og en EF-pagt, som faktisk stiller sig spærrende i vejen for, at man kan følge hr. Knud Jespersens forslag. Alt i alt lader det sig ganske enkelt ikke gøre.

Herefter er valget så, om man skal le eller græde over, at der bliver fremsat et forslag som dette. Nu kender jeg hr. Knud Jespersen og ved, han er en munter sjæl, og derfor vil jeg vælge smilets udvej og sige: vi ler ad det. Det var da en god idé, noget til at grine ad på en grå dag.

Ebba Strange (SF):

Nu er jeg og mit parti hverken bundet af EF – ikke så meget, at det belaster os, i hvert fald – eller af et augustforlig. Vi har prøvet at drøfte dette forslag i socialistisk folkepartis folketingsgruppe, og vi håber egentlig ikke, at den afvisning, der er kommet fra de andre partier, betyder, at vi ikke får det op i udvalget, for vi synes, det er fyldt med en mængde åbne spørgsmål, som vi egentlig ikke rigtig forstår.

Vi kom nærmest til at tænke på den særtold, der i sin tid blev arbejdet så meget med. Er det her en slags særtold, eller hvad er det? Og hvad vil man gøre ved alle de danske varer, der er fremstillet af en mængde forskellige komponenter, som kommer fra udlandet? Hvad vil det sige, at afgiften kun pålægges ved indførselen? Gælder det alle indførte varer i det hele taget, eller hvad gælder det? Vi har som sagt lidt svært ved at forstå det.

Vi vil selvfølgelig også gerne have uddybet de beregninger, der ligger bag. Er de rigtige, så er det jo simpelt hen genialt, så er det bare det, vi skal gøre, så er det tilsyneladende så enkelt.

Vi har tidligere fra SFs side været inde på afgiftsfritagelse for visse varegrupper, og det er vi stadig væk mere tiltalt af, altså at man bruger den mulighed, der ligger for at differentiere momsens i højere grad, afhængigt af, om det er varer, der er nødvendige for det almindelige forbrug, altså tage nogle sociale hensyn ved fastsættelse af momsens størrelse.

Vi er måske heller ikke så interesserede i uden videre at give det tilskud til al dansk virksomhed, som jo i virkeligheden ligger i dette forslag. Vi vil meget gerne, hvis vi skal være med til at give industristøtte, gøre det selektivt, sådan at det er nogle bestemte områder, der bliver udvalgt, og som får særlig gunstige regler. Vi har været inde på nogle energipolitiske forslag, og vi kunne nævne andre.

Jeg vil også godt i denne forbindelse, hvor det netop drejer sig om indførte varer, sige, at det var måske også rimeligt at tage hele vores grænsehandelsproblematik op.

Men som sagt, sådan som det ser ud i øjeblikket, er vi mest fyldt med spørgsmål og håber altså, at der bliver lejlighed til at få nogle af dem besvaret i skatte- og afgiftsudvalget.

Hagen Hagensen (KF):

Uanset den gode tanke, der ligger bagved, et ønske om at styrke beskæftigelsen, falder det mig ikke svært at slutte mig til de ordførere, der klart har afvist at gå ind på tanken, der er nedfældet i forslaget. Jeg tror ikke, jeg kan føje særlig meget mere til, ud over en enkelt bemærkning. Ifølge de tal, der er nævnt, viser det sig, at der alligevel er et underskud på 6.000 mill. kr. Jeg vil godt bede om at få at vide, hvordan man skal klare det. Det kan rettes hen ad vejen, siger man, men det var dog meget godt at have klaring på det nu; det kan jeg ikke se der er.

Abel (CD):

Centrum-demokraterne har siden partiets start gjort sig til talsmænd for i højere grad at benytte momsens som en slags regulator, et styringsmiddel, et styringsredskab i den økonomiske politik. Vi burde måske derfor føle os bærede af, at DKP nu anerkender dette princip.

Men jeg skal ligesom andre ordførere tilbagevise forslaget fra DKP. Centrum-demokraterne er enige i, at det ikke er muligt at gennemføre dette forslag. For det første tror vi ikke på, at de nationaløkonomiske konsekvenser, som de er stillet op af DKP, er helt korrekte og dækkende for, hvad konsekvenserne vil være. Derudover er der, som også andre har peget på, de internationale sammenhænge, herunder især vores medlemskab af De europæiske Fællesskaber. Det er tydeligt, at det fremsatte forslag vil virke diskriminerende mod udenlandske varer; det er en form for protektionisme, som centrum-demokraterne ikke kan acceptere, og som vi også ved ikke kan acceptere inden for EF.

Vi vil ikke forhindre udvalgsbehandling, idet der er nogle, der har bedt om at få yderligere oplysninger. Vi tror blot, det vil være spild af tid at bede om disse ting, vi tror ikke på flertal, og vi vil under ingen omstændigheder medvirke fra CDs side.

Litten Hansen (VS):

Ved behandlingen af tidligere fremsatte lovforslag vedrørende momsens har vi gjort rede for vores synspunkter omkring en selektiv meroomsætningsafgift, hvor vi bl. a. har påpeget, at det administrativt lader sig gøre, og at VS i mangel af bedre, nemlig afskaffelse af momsens, er villig til at støtte forslag, der kan lette levevilkårene for de lavtlønnede.

Blandt DKPs momsforslag – som f. eks. fritagelse for moms på fødevarer og medicin m. v. – er det her foreliggende nok et af dem, som vi har mindre sympati for. VS tror ikke på, at man kan løse økonomiske problemer gennem en generel købekraftudpumpning, og vi tror heller ikke på, at man kan løse nogen som helst problemer gennem eksport af kriser til andre landes lønarbejdere. Vi tror ikke, at det løser nogen problemer, at man på et rent chauvinistisk grundlag som her favoriserer danske produkter og dansk produktion.

Et forslag som dette kan formentlig slet ikke gennemføres af hensyn til Danmarks EF-part-

ner. Det er imidlertid ikke afgørende for VS' stillingtagen. Vi vil springe op og falde ned på såvel EFs som GATTs forordninger og aftaler, regler m. v. i de tilfælde, hvor vi i øvrigt kan tilslutte os indholdet i fremsatte forslag.

Men rent bortset fra de repressalier, som vores handelspartnere kunne finde på at iværksætte, så vi hellere en moms politik, der var målrettet med henblik på at styre forbrug og forbrugsmuligheder for de forskellige grupper i samfundet. Det foreliggende forslag tager f. eks. ikke hensyn til, om forbruget består af Carmen curlers eller Danbo ost; der er lige stor afgiftslettelse for begge slags produkter.

Endelig vil vi godt bemærke, at vi finder en del af bemærkningerne til lovforslaget ret vidtløftige, specielt med hensyn til betalingsbalanceeffekten. VS er ikke under alle omstændigheder modstandere af en politisk styret købekraftudpumpning, men en sådan må være bevidst styret af hensynet til den sociale balance. F. eks. kan man, som VS tidligere har gjort opmærksom på, målrette en sådan købekraftudpumpning f. eks. gennem særlige bidrag til lavindtægtsgrupper af enhver kategori, pensionistgrupperne f. eks. og andre med små indkomster. Disse gruppers forbrug går i mindre omfang til importerede varer. Man ville altså opnå en lignende effekt som den med forslaget tilsigtede, hvad angår beskæftigelse og dansk produktion, og man ville opnå en bedre valuta-balance og samtidig opnå en aflastning af lavindtægtsgrupperne uden at give en tilsvarende fordel for grupperne med de større og store indtægter.

Ordføreren for forslagsstillerne (Knud Jespersen) (DKP):

Der er jo ikke så meget at takke for. Jeg kan måske takke hr. Brixtofte, fordi han stort set sammenfattede den begavelse, som udtalelser før ham ikke tydede på man selv var i besiddelse af.

Skulle man følge hr. Camre, så var det nok rimeligt, at man gik så langt op som til 25 pct. moms, for momsopkrævning, det er jo beskæftigelsesfremmende – ifølge den særegne logik, som hr. Camre anvendte.

Hr. Camre har nok glemmt, at man i sin tid dels i 1971 indførte en importskat, dels i 1975 lavede en særmoms, idet man sænkede momsens til 9,25 pct., og at man holdt mægtige taler om den beskæftigelsesfremmende effekt, der var

[Knud Jespersen.]

heri. Og det varer vel ikke så lang tid, inden vi skal høre noget af det samme igen, måske ikke med henblik på at sænke momsen, men så som argument for andre forslag.

Det er sagt af nogle af ordførerne, at dette her kunne man nok ikke få lov til at gennemføre af hensyn til fællesmarkedet. Jeg er spændt på, om skatteministeren nu har lyst til at opfriske, hvad han sagde, da vi diskuterede toldloven: at fællesmarkedet forhindrer os slet ikke i at lave en særskat på importerede varer; så kan vi jo tage det den vej, hvis det er mere gavnligt. Nu interesserer det mig faktisk ikke ret meget, hvad fællesmarkedet mener eller ikke mener; derimod interesserer det mig mere, hvad der er nødvendigt i den aktuelle situation.

For at det ikke skal være helt løgn, har fru Litten Hansen bidraget til den almindelige forvirring omkring en udvidelse af forbrugsevnen ved at sige: ja men det her løser jo ikke alle problemerne. Nej, man må sige, man kan ikke skjule noget for det ærede medlem af det høje folketing. Forslaget har heller ikke det mål at løse alle problemerne. Vi har jo stillet forslag gang på gang om, hvordan man skulle lave en skattereform, hvordan man skulle få beskæftigelse i gang. Dette forslag er kun et lille bitte stykke af en stor klode, og jeg må da gratulere fru en med, at fru en har set, det var et lille bitte stykke, og det løste ikke det hele. Det klarer hverken værtskrisen eller nogen af de andre ting, og det løser slet ikke problemerne med at lave en ny verden, sådan som menneskene kunne lave det. Nu tror jeg, jeg har garderet mig. Forslaget har altså kun ét eneste formål: at udvide forbrugsevnen. Og måske er det gået op for de fleste, selv om man ikke kan høre det, at forbrugsevnen udvidelse simpelt hen er en forudsætning, hvis vi skal løse nogen af de problemer, der er forbundet med selve beskæftigelsen.

Hr. Hagen Hagensen siger, at de 6 mia kr. savner nærmere forklaring. Ja, det gør de vel også, men heri er også indregnet effekten ved besparelser på arbejdsløshedsunderstøttelse, og det er ting, som vi kan tage op.

Ellers taler man jo fra de afvisende ordførere, som om den politik, man har ført, virkelig har løst problemerne. Det er de samme ordførere, der afviser dette forslag, som er medansvarlige for en økonomisk politik med 130.000 arbejdsløse. Man må spørge, om man skal le eller græde, siger den radikale ordfører.

Det kan han jo passende spørge sine vælgere efter ved lejlighed. Skal man le eller græde over, at disse begavede folk nu på andet år forklarer, at det, de gør ved at begrænse forbruget, det er det, der sikrer, at alle kommer i arbejde?

Den 10. maj 1975 sagde statsministeren, at man ville have alle folk i arbejde inden årets udgang. Jeg gør opmærksom på, at nu er der gået 2 år, hr. Camre, og vi har over 130.000 ledige. Jeg gør opmærksom på en anden ting også, nemlig at handelsbalancen viser et underskud på 19 mia kr. i 1976 mod 8 mia kr. i 1975. Ja men hvad betyder da det? Det betyder simpelt hen, at den økonomiske politik er forrygende gal i vores land. At vi gør det, de andre forklarer man bør gøre. Vi tænker med de andres hoveder, men hovedpinen har vi selv. Vi handler på de andres vegne, men ansvaret har vi også selv. Hvad er det, der sker? Industrien har på få år fået mulighed for at reducere antallet af beskæftigede med 55.000. Vi har et ikke-udnyttet produktionsapparat, vi kan producere meget mere, end vi kan afsætte. Alt så må vi interessere os for, hvordan vi kan komme til at afsætte de varer.

Når vi har foreslået, at man skulle fritage f. eks. fødevarer, medicin og byggematerialer for moms, siger man: det går slet ikke, det er ikke til at have med at gøre, så får vi en forskelligartet momssats. Når man nu alligevel er så glad for at tænke med de andres hoveder, så skulle man prøve at interessere sig lidt for, at man i fællesmarkedet har vidt forskellige satser på moms på forskellige forbrugsområder. I stedet for en italiensk deponeringsordning eller sænkning til 9,25 pct., som regeringen tidligere har foreslået – en ordning, som vi foreslog at man skulle fortsætte med et stykke tid, fordi den vitterlig havde en beskæftigelsesfremmende effekt på omkring 20.000 – det har hr. Camre glemt, men det kan vi andre godt huske, og derfor stemte vi for det – i stedet for dette foreslår vi, hvad der ikke er noget til hinder for, en ordning vedrørende danske produkter, hvori indgår importerede varer. Det må man simpelt hen kunne finde ud af – skatteministeren sagde ganske vist, der var noget, der ikke stod ham helt klart; det har jeg vidst længe, men at det også drejede sig om dette forslag, har jeg først fået at vide i dag – så det virker som en omvendt deponeringsordning, nemlig at man opkræver og får tilbagebetalt. Ja men hvad er det, vi vil? Vi vil

[Knud Jespersen.]

udvide købekraftseffekten med 15 pct. I modsætning til de øvrige tror vi på, at hvis forbrugs-krisen skal løses og beskæftigelsen sikres, skal det ske ved, at man udvider forbruget, og ikke ved, at man som nu fastholder en stram forbrugs politik, der har med forbrugsbegrænsning at gøre overhovedet.

Man kan også kigge nærmere på, hvad de økonomiske vismænd har sagt. Det er ikke, fordi jeg altid holder af at citere dem – det vil jeg gerne understrege – men jeg har efterhånden fået den vane ligesom andre i folketinget, at når de siger noget, der minder om de tanker, jeg selv har haft, synes jeg, de er kloge, og når de siger noget, der strider mod dem, synes jeg, de er mindre begavede, men jeg har faktisk ret i de fleste tilfælde. Og nu har vi altså begge ret, både de økonomiske vismænd og jeg, idet vi finder ud af, at det ikke længere går at trykke lønnen, at det ikke længere går bare at tale om, at man må sikre en udvidelse af beskæftigelsen, man må virkelig gøre noget derfor, og så når de altså frem til, at man højst sandsynligt skal have fra 1/4 til 4 pct. flere beskæftigede på det offentlige område. Jeg er ikke bange for at kigge på den side af sagen. Når socialdemokratiet barsler med sin beskæftigelsesplan – vi har hørt, at det har en sådan, og det er da en lykke, men det vil blive endnu mere interessant at få den lagt frem – vil man sikkert også få at vide, at det kan betale sig at sætte folk i arbejde, for hvis man sætter folk i arbejde for 700–800 mill. kr., giver det en effekt på 2 mia kr. Det, vi har regnet ud – og det er vi i stand til at dokumentere – er, at vores forslag inden for de to år vil betyde, at man får 48.500 flere beskæftigede; det er jeg villig til at diskutere med hr. Camre. Hvis det nu skulle vise sig, at vi havde ret, og hvis hr. Camre som sædvanlig har uret, kunne man måske overveje, om ikke det var værd at gå den anden vej. Jeg synes, man også skal huske noget på sine egne gerninger.

Jeg forstår godt, at fru Ebba Strange ikke syntes, hun forstod det hele, at der var en række åbne spørgsmål, for øjensynlig er det parti, fru Strange repræsenterer, et parti, der er fyldt med mange spørgsmål. Jeg er ikke i stand til at løse dem, der er forbundet med interne problemer – det overlader jeg til fru selv – men dem, der er forbundet med lov-

forslaget, kan vi diskutere i en venlig, høflig, og jeg var lige ved at sige anti-SF-tone, men altså sådan skal det ikke forstås, for vi ønsker ikke at genere folk, der har problemer nok hos sig selv. Men vi så da gerne, om fru ville hjælpe med til at løse nogle af disse problemer, fordi det her drejer sig om meget væsentlige ting, nemlig spørgsmålet om at få folk i arbejde.

Må jeg sige sammenfattende: man kan jo godt hakke ned på dette forslag, men skulle man ikke interessere sig lidt for, hvad det er, man har gjort, hvad det er, man har stemt for i de to år, der er gået? Ikke én eneste arbejdsplads er kommet til verden ved, at man har forlangt disse forbrugsafgifter, ikke ét eneste menneske er blevet mere lykkeligt over, at man har opkrævet moms. Naturligvis så jeg gerne, det hele forsvandt. Når vi foreslår, at den skal tages væk fra byggeriet, siger man, at det kan man ikke – det kan man aldeles udmærket. Når vi foreslår den taget væk fra fødevarerne, siger man, at det kan man ikke – det kan man aldeles udmærket. Så kommer vi nu og siger: all right, så lad os tage den væk fra alle danske produkter, så får beskæftigelseseffekten et voldsomt opsving. Jeg holdt ikke så meget af forhenværende statsminister Thorvald Stauning, men han har skrevet noget om, at der findes stunder, hvor man skal beskytte sit eget hus, også for at forsvare naboens rettigheder. Men vi har altså så travlt med at forklare, at det gælder om at løse beskæftigelsesproblemet i USA og Vesttyskland, Japan osv., så kan vi tage fat på det lidt senere her hos os. Det er en farlig historie, og man kan godt fordømme og tage afstand fra vores forslag, men jeg er bombesikker på, at de folk, der kunne komme i arbejde, og de 130.000, der går arbejdsløse, plus hele arbejderbevægelsen ikke vil tillade, at man bare frikender de folk, der har ansvaret for den økonomiske politik, der er ført; de vil prøve en anden metode, og det er faktisk en sådan, kommunisterne har lagt frem her.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Det skal være meget få bemærkninger. Jeg forstår, at hr. Knud Jespersen kan bruge EF til at argumentere for forskellige momssatser og i et meget begrænset omfang kan bruge vismændenes synspunkter som argumentation. Jeg forstår også godt, hr. Knud Jespersen tager

[Ministeren for skatter og afgifter.]

et stort forbehold, for hvis han blader lidt længere frem, vil han finde ud af, at vismændenes vurderinger med hensyn til en positiv udvikling forudsætter en meget stærk begrænsning i den forbrugsudvidelse, der må finde sted i de kommende år, og på det punkt forstår jeg hr. Knud Jespersen ikke er enig med vismændene. Men det skal jeg ikke polemisere mere om, men gøre to bemærkninger ud over dem, jeg har gjort.

Den ene knytter sig til de bemærkninger, hr. Knud Jespersen gjorde om mine udtalelser i forbindelse med toldloven. Det, jeg understregede i forbindelse med denne behandling, var, at gennemførelsen af toldlovsforslaget hverken forbedrede eller forværrede vore muligheder for at foretage særlige indgreb. Derudover gjorde jeg opmærksom på, at de ting, som hr. Knud Jespersen henviste til at Italien og England havde foretaget, var gennemført af lande, der var medlemmer af EF, og at der ikke er forskel på det, det ene land kan gøre, og det, det andet land kan gøre, men jeg udtrykte samtidig, at jeg meget håbede, vi ikke kom i den økonomiske situation, der tvang os ud i sådanne nødværgeforanstaltninger.

Så skal jeg til slut kun notere det, som hr. Dohrmann udtalte på fremskridtspartiets vegne, nemlig at Danmark ikke skal bryde internationale aftaler. Det var en højst interessant udtalelse; tak for den!

Camre (S):

Det er let nok at forklare den økonomiske sammenhæng, og jeg tror også, hr. Knud Jespersen sagtens kan forstå den, men jeg tror ikke, at hr. Knud Jespersen ønsker at forstå denne sammenhæng. Hr. Knud Jespersen kritiserede vældig stærkt den økonomiske politik, der var ført, og sagde, at den havde ført til flere arbejdsløse. Så kunne man jo godt spørge hr. Knud Jespersen, hvorfor han vil fortsætte med noget, der i princippet er identisk med det, han mener ikke har ført til de ønskede resultater.

Når hr. Knud Jespersen siger, at man godt kunne indføre differentieret moms, må jeg sige: ja, selvfølgelig kan man det – og at man godt kunne fritage fødevarer: ja selvfølgelig kan man det. Der er ikke grænser for, hvilken særordning der kan etableres, og hvilket bureaukrati man kan oprette for at administrere sådanne særordninger. Man kan også godt med

en vis økonomisk effekt ændre på enkeltdele i den samlede økonomi. Men det, hr. Knud Jespersen glemmer, er, at dette indgår i et kompliceret samspil af virkemidler, som finanspolitikken betjener sig af, og at man derfor ikke ustraffet kan foretage en ændring på ét område uden samtidig at modvirke de dårlige følger af det på andre områder. Dette isolerede forslag har ikke de påståede virkninger, og uden at dette skal udvikle sig til en diskussion om nationaløkonomien i det, vil jeg dog ikke undlade at gøre opmærksom på, at den økonomi, som citeres i det kommunistiske forslag, er blevet imødegået; hans påstande holder ikke for en nærmere efterprøvelse. Der vil være en negativ betalingsbalanceeffekt, en forringet konkurrenceevne og en dårligere beskæftigelse, hvis hr. Knud Jespersens forslag bliver gennemført, og alene derfor ønsker vi ikke at gøre forsøget. Jeg kan godt se, at det kunne være rart at prøve den slags ting, men når vi kan beregne, at effekten er så negativ, er det klart, at vi ikke ønsker at udsætte den danske befolkning for en gennemprøvning af forslaget.

Litten Hansen (VS):

Hr. Knud Jespersen sagde, at jeg som sædvanlig havde gennemskuet problemet – tak for det! – når jeg havde set, at forslaget ikke løser alle problemer, men at det dog løser et lille hjørne af problemet: udvidelsen af forbrugsmulighederne. Nu skal jeg selvfølgelig ikke sige, at det var med forsæt, hr. Knud Jespersen kun hørte halvdelen af min argumentation – det ligger mig fjernt – men det, jeg sagde, var, at VS ikke synes, det er den bedste mulighed, og at det måske ikke engang er en god mulighed – at VS ikke er tilhænger af, at man uden målrettedhed blot poster købekraft ud i samfundet, for det løser nemlig ikke noget.

Vi vil også godt gøre opmærksom på, at en øget købekraft på 8,9 mia kr. vil fordele sig på såvel danske som udenlandske varer, og hvis vi bruger den samme argumentation, som DKP gør i bemærkningerne til lovforslaget, nemlig at priselasticiteten for importen er $\frac{1}{3}$, betyder det en stigning i importen på ca. 3 mia kr. og en stigning i forbruget på hjemmemarkedet på ca. 6 mia kr. Hvordan man får det til en betalingsbalancefordel, har jeg lidt svært ved at se, men det kan vi måske få oplyst i udvalget. Mest afgørende er dog, at forslaget ikke er målrettet mod forskellige grupper, hverken menneskegrupper eller varegrupper.

Ordføreren for forslagsstillerne (Knud Jespersen) (DKP):

Først til skatteministeren: jeg nævnede jo udtrykkelig, at dér, hvor vismændene og jeg havde forskellig opfattelse, havde jeg mistanke om, at dér havde de uret, men at dér, hvor vismændene og jeg havde samme opfattelse, var jeg sikker på, at vi havde ret. Derfor tog jeg kun det citat, hvor vi har samme opfattelse. Jeg lagde nemlig ikke skjul på, at det var det, det drejede sig om fra min side, og ikke nogen af de andre ting, for vismændene er jo ikke mere vise, end at de også kan lave en masse fejl; det har jeg også sagt fra denne talerstol.

Om de særlige indgreb kan man da godt tale, som skatteministeren gør. Nu brugte jeg ikke fællesmarkedet her, men under toldlovsbehandlingen sagde jeg, at man ikke kan lave det, vi gjorde i 1971, og så sagde skatteministeren, at det kan man godt, for Italien og Frankrig osv. har gjort de ting, som jeg tidligere har påpeget. Jo jo, men EF har ikke godtaget det, og hvad Italien, Frankrig, Vesttyskland eller England måtte finde på at gøre og EF ikke godtager, kan jo sådan set kun have teoretisk interesse, når man i Danmark har en regering, der handler, før EF har tænkt, og tænker, når virkningerne kommer af EF's handlinger. Så kan man jo godt prøve at forklare, at nu skal vi blive vældig kåde. Man har tidligere forklaret, at Danmark var særlig følsomt over for denne krise. Ja, det er vi i kraft af fællesmarkedet og i kraft af, at vi gør lige præcis det, de andre vil have vi skal gøre. Derfor har vi 130.000 arbejdsløse. Derfor sjokker vi rundt i krisen, og derfor hører vi på vidunderforedrag om nationaløkonomi af hr. Camre. Ja men hvis hr. Camre virkelig vidste noget om sammenhængen, er der et eller andet galt, for så burde han fortælle regeringen, socialdemokratiet og augustforligspartierne om denne sammenhæng. Men den sammenhæng, hr. Camre taler om, er jo den mærkværdige argumentation, der førte til, at socialistiske økonomer kunne dokumentere, at det koster lige ved 33.000 helårsbeskæftigede arbejdsløse at lave det augustforlig, som hr. Camre var så glad for. Så siger hr. Camre, at når man gør noget på ét område, må man regne med, at det også virker på andre områder. Ja men så skulle hr. Camre jo have stemt imod, da man sænkede momsen til 9,25 pct. Han siger, man godt kan lave noget bureaukrati og f. eks. fjerne momsen

på fødevarer. Ja men dengang vi stillede forslag om det, hed det, at det kan man ikke. Da vi foreslog den fjernet på medicin, hed det, at det kunne man ikke, og det samme gjaldt byggematerialer. Nu siger man, at det kan man godt, men så laver man bureaukrati, og så skal man regne med de virkninger, det vil få på anden måde. Ja men det gør vi da også. Men i virkeligheden ville denne meget særprægede form for logik betyde, at jo højere moms vi har, jo mindre bureaukrati. Vi har en høj moms, og vi har meget bureaukrati i Danmark. Og hvad angår påstanden om jo højere moms, jo bedre beskæftigelse, er sandheden jo den, at alle andre lande bruger deres økonomiske formåen, når de er i vanskeligheder, for at sikre, at folk kommer i arbejde. Da vi ved, vi ikke kan aftage det, vi producerer, her på hjemmemarkedet, har det en dobbeltvirkning: det begrænser importen og dermed betalingsbalanceunderskuddet. Rigtigt, det virker som en importregulering. Det betyder også, at der er folk både i København og uden for København, der kan komme i arbejde. Det nedsætter priserne med de 15 pct. Der skal ikke meget kontrol til at forestille sig, hvordan det vil påvirke forbrugsevnen, og det vil igen betyde et opsving, som man naturligvis skal regne ind.

Denne økonomiske form for politik, som ikke omfatter det hele, vil virke selvforstærkende på beskæftigelsen. Ikke måltrettet, siger fru Litten Hansen. Nej, fru Litten Hansen, for kommunisterne er modstandere af, at dette folketing skal rode mere i arbejdernes overenskomstforhandlinger. Det skal vi nok lave måltrettet til sin tid. Skattepolitik og en måltrettet forbrugsevne – de to ting kan ikke laves. Det er jo det, socialdemokratiet er falleret på i deres skattepolitik, og derfor er de gået en helt anden vej. Man kan bøde på tingene en overgang, men den økonomiske politik skal vi tilrettelægge her. Hvordan man skal opkræve, forbrugsevnen og det målrettede i købekraften må tilrettelægges gennem frie forhandlinger og ved den aktivitet, der ellers kan udfoldes.

Som sagt er der ingen grund til at glæde sig over dette lidt ejendommelige selskab. Jeg forstår, skatteministeren er meget glad over fremskridtspartiets erklæring. Det tror jeg ikke man skal være. Jeg ved ikke, hvor meget denne erklæring om, at man skal overholde internationale aftaler, betyder. Det er jeg også tilhænger af, men jeg er modstander af, at man over-

[Knud Jespersen.]

holder internationale aftaler, der skader Danmark, dets økonomi, beskæftigelse og forbrug, og derfor må vi ligesom de andre sige, at vi er i en nødsituation og må bekæmpe krisen med beskæftigelsesfremmende foranstaltninger. Det er det, forslaget vil, og jeg forstår, der er en alt for ubehagelig enighed om, at det er derfor, man ikke skal lade det nyde fremme.

(Kort bemærkning.

Camre (S):

Kun to korte bemærkninger til hr. Knud Jespersen: det er ikke så enkelt, at man bare kan sige, vareprisen skal falde med 15 pct. For de fleste varer gælder det jo, at der er en andel af produktionsprisen, der er bestemt af en import af udenlandske varer, og noget, der er bestemt af danske varer. Det vil altså sige, at der for nogle bliver tale om et mindre fald i prisen; det vil blive totalt uoverskueligt.

Derudover kun den bemærkning: der er ikke problemer for regeringen med at finde ud af, hvilken politik der kan føre til fuld beskæftigelse. Problemet er alene at få den fornødne støtte dertil i denne sal.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Knud Jespersen) (DKP):

Det glæder mig, at der ikke er vanskeligheder for regeringen med at finde ud af, hvilken politik der kan skabe fuld beskæftigelse, og det glæder jeg mig til at høre noget om ude omkring i landet, hvor man ikke er afhængig af dette flertal. Jeg glæder mig også til at høre noget om det i Københavns kommune, hvor socialdemokratiet, kommunister og SF har flertal, og en række kommuner landet over. Det bliver en meget interessant diskussion, vi får i forårets løb om denne sag.

Hvad angår spørgsmålet om de produkter, hvori der indgår importerede varer: hvis man har vilje, er der også vej. Man kunne jo simpelt hen tage alle de rent danske produkter, dem findes der nemlig mange af. Jeg ved godt, man kan sige noget om olie og benzin; det kan vi jo så kigge på. Hvis man har en vilje, er der en vej. Men man har ingen vilje, fordi man er bundet til denne tvangstanke, at der kun kan føres økonomisk politik i dette land ud fra, hvad storkapitalen ønsker, og det er herudfra, man handler.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtages uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Ændring af regler om udbetaling af pension) [af Ebba Strange m. fl.].

(Lovforslag nr. L 130. Fremsat 30/11 76).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages de under punkterne 7-8 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Ændring af regler om udbetaling af pension) [af Ebba Strange m. fl.].

(Lovforslag nr. L 131. Fremsat 30/11 76).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Ændring af regler om udbetaling af pension) [af Ebba Strange m. fl.].

(Lovforslag nr. L 132. Fremsat 30/11 76).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Socialministeren (Eva Gredal):

De forslag, tre medlemmer af folketinget her har fremsat, tilsigter at vende tilbage til reglerne fra før 1. april sidste år om udbetaling af pension til pensionister på almindelige sygehuse.

Jeg må straks slå fast, at lovændringerne sidste år indgik som et led i septemberforliget, og at regeringen naturligvis er bundet heraf.

Jeg har imidlertid nøje fulgt udviklingen siden ændringen sidste forår. Jeg er ikke ganske enig med forslagsstillerne i deres vurdering af lovændringens konsekvenser. Jeg skal ikke gå nærmere ind på dette på nuværende tids-